UDRUŽENJE ZA MODERNU HISTORIJU
UMHIS

JAVNO PREDAVANJE

12. oktobra 2026.
u 12 sati

Prof. dr. Damir Agičić
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

O PROJEKTU HISTORIJE NARODA I NARODNOSTI JUGOSLAVIJE

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine
Bistrik 7, 71000 Sarajevo

O PROJEKTU HISTORIJE NARODA I NARODNOSTI JUGOSLAVIJE

U lipnju 1986. u Zagrebu su se sastali istaknuti povjesničari iz svih dijelova zemlje kako bi na kratkom skupu raspravili dvojbe oko projekta pisanja drugog izdanja povijesti Jugoslavije. Zanimljivo da se sve to događalo u vrijeme kada je već uvelike bio započeo nepovratni proces raspada jugoslavenske socijalističke federacije. Rad na pisanju povijesti jugoslavenskih naroda potaknuo je još 1949. Milovan Đilas na plenumu CK KPJ. Od ideje da to bude gimnazijski udžbenik brzo se odustalo i pristupilo se pisanju povijesnog pregleda s opsežnom bibliografijom. U projekt su bili uključeni brojni najvažniji poslijeratni povjesničari. Tijekom pedesetih izašla su dva toma Historije naroda Jugoslavije, prvi posvećen srednjem vijeku i drugi koji se odnosio na rani novi vijek. Treći tom, planiran da izađe šezdesetih, koji je trebao objasniti postanak južnoslavenskih nacija u devetnaestom stoljeću i ideju jugoslavenskog ujedinjenja, nikada nije izašao – povjesničari iz jugoslavenskih republika nisu se mogli složiti oko tumačenja složene povijesne stvarnosti modernog i suvremenog doba.

U predavanju će biti ukazano na to kako su povjesničari, među kojima su bili i bardovi poslijeratne historiografije poput Mirjane Gross, Ljube Bobana, Boge Grafenauera, Janka Pleterskog, Rade Petrovića, Avda Sućeske, Sime Ćirkovića, Andreja Mitrovića, Zefa Mirdite i drugih, u sutonu postojanja zajedničke države namjeravali iznova napisati, i to cjelovitu, povijest svih šest narodâ SFRJ, kojima su dodane i „narodnosti“; prije svega, bili su to – Albanci.

Predavanje se organizira u suorganizaciji Odjeljenja humanističkih nauka Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i Udruženja za modernu historiju.

Damir Agičić (1963), povjesničar, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Bavi se srednjoeuropskim kontekstima hrvatske povijesti u moderno doba i poviješću hrvatske historiografije. Bio je predstojnik Katedre za svjetsku povijest novog vijeka od 2003. do 2020. te pročelnik Odsjeka za povijest 2004-2006. i 2011-2012. Od 1996. do 2008. uređivao je udžbenike i priručnike za nastavu povijesti, a uredio je i brojne knjige s područja povijesti i drugih humanističkih znanosti. Godine 2003. s grupom suradnika pokrenuo je časopis Povijest u nastavi, kojemu je do 2008. bio glavni i odgovorni urednik. Od 2008. do 2022. bio je glavni i odgovorni urednik časopisa Historijski zbornik. Pokrenuo je web portal za popularizaciju povijesnih znanosti www.historiografija.hr te Festival povijesti Kliofest. Između 2012. i 2024. bio je predsjednik Hrvatskoga nacionalnog odbora za povijesne znanosti.